

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI I WYCHOWAWCZY

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI komu przysługuje?

Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 25 czerwca 1993 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2022r. poz. 1732) dalej zwaną ustawą zasiłkową zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego:

1. Urodziła dziecko;
2. Przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 14 roku życia i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia;
3. Przyjęła na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do 10 roku życia.

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI za jaki okres jest wypłacany?

Zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu Pracy jako okres:

- urlopu macierzyńskiego;
- urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego;
- urlopu rodzicielskiego
- urlopu ojcowskiego.

Po zmianach tj. po nowelizacji Kodeksu pracy od 26 kwietnia 2023 roku urlop rodzicielski został wydłużony o 9 tygodni, a co za tym idzie - zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego przysługuje dłużej.

OBECNIE ZASIŁEK MACIERZYŃSKI ZA OKRES URLOPU RODZIELSKIEGO WYPŁACANY JEST PRZEZ:

- 41 tygodni w przypadku urodzenia 1 dziecka;
- 43 tygodnie w przypadku urodzenia 2 lub większej liczby dzieci;
- 38 tygodni w szczególnych przypadkach, gdy rodzina zastępcza (niezawodowa) przyjmie na wychowanie dziecko do lat 7 (lub do 10 lat, jeśli dziecko ma odroczone obowiązki szkolne) lub gdy osoba ubezpieczona przyjmie na wychowanie dziecko do lat 14 i złoży wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Projekt finansowany przez Miasto Leszno
zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej

HONESTE VIVERE
FUNDACJA

UWAGA!

Ze wskazanego wymiaru urlopu rodzicielskiego każdemu z pracowników – rodziców dziecka - przysługuje wyłączone prawo do 9 tygodni urlopu rodzicielskiego. Tego prawa nie można przenieść na drugiego z rodziców. Skorzystanie z urlopu rodzicielskiego w wymiarze co najmniej 9 tygodni oznacza wykorzystanie przez pracownika – rodzica dziecka urlopu z wymienionej części urlopu.

Oznacza to, że rodzice nie mogą się dzielić 9 tygodniami urlopu rodzicielskiego (tą część urlopu może wykorzystać tylko jedno z ubezpieczonych rodziców).

Jeżeli na przykład jako matka wykorzystasz 32 tygodnie urlopu, to dodatkowe 9 tygodni może wykorzystać tylko ojciec dziecka. Jeżeli rodzice podzielą się urlopem tak, że np. matka wykorzysta 20 tygodni urlopu, ojcu przysługuje 21 tygodni urlopu.

Z kolei zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego dla rodziców posiadających zaświadczenie „za życiem”, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem” wypłacany jest przez:

- 65 tygodni w przypadku urodzenia 1 dziecka;
- 67 tygodni w przypadku urodzenia 2 lub większej liczby dzieci;
- 62 tygodnie w szczególnych przypadkach, gdy rodzina zastępcza (niezawodowa) przyjmie na wychowanie dziecko do lat 7 (lub do 10 lat, jeśli dziecko ma odroczone obowiązki szkolne) lub gdy osoba ubezpieczona przyjmie na wychowanie dziecko do lat 14 i złoży wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI w jakiej wysokości jest wypłacany?

Zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz urlopu ojcowskiego, przysługuje w wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku.

Zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego przysługuje w wysokości 70% podstawy wymiaru zasiłku.

Zasiłek macierzyński za okresy okres urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego przysługuje w wysokości 81,5 % podstawy wymiaru zasiłku, a więc w wysokości „uśrednionej”, ale pod warunkiem, że

pracownica nie później niż w ciągu 21 dni po porodzie (albo po przyjęciu dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza), złoży wniosek o udzielenie po urlopie macierzyńskim albo urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze.

Uwaga! Wniosek o wypłacenie zasiłku macierzyńskiego w wysokości 81,5 % podstawy wymiaru zasiłku nie może dotyczyć urlopu rodzicielskiego w części przysługującej wyłącznie drugiemu rodzicowi dziecka, o której mowa w art. 1821a § 4 Kodeksu pracy (w wymiarze 9 tygodni). Za tą część urlopu rodzicielskiego zasiłek macierzyński wynosi 70% podstawy wymiaru zasiłku.

W przypadku niewykorzystania ani jednego dnia zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego (w wysokości 81,5% podstawy wymiaru zasiłku) w pierwszym roku życia dziecka pracownikowi przysługuje:

- zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego w wysokości 70% podstawy wymiaru zasiłku,
- jednorazowe wyrównanie pobranego zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego do wysokości 100% podstawy wymiaru zasiłku (jednorazowe wyrównanie wypłacane jest na wniosek pracownika).

Zgodnie z art. 30a ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Ubezpieczona – matka dziecka, nie później niż 21 dni po porodzie, może złożyć pisemny wniosek o wypłacenie jej zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego w pełnym wymiarze, z wyłączeniem okresu, o którym mowa w art. 182 [1a] § 4 Kodeksu pracy, przysługującego ojcu dziecka.

Przedmiotowy wniosek należy złożyć u płatnika zasiłków, czyli odpowiednio u pracodawcy lub ZUS. W przypadku pracowników i zleceniobiorców, którym zasiłek będzie wypłacał ZUS, wniosek można przekazać za pośrednictwem zatrudniającego wraz z pozostałą dokumentacją.

Dokumentami wymaganymi do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego są:

- **zaświadczenie lekarskie o przewidywanej dacie porodu w przypadku występowania o zasiłek macierzyński za okres przed porodem,**
- **odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopia potwierdzona przez płatnika składek albo ZUS za zgodność z oryginałem - w przypadku występowania o zasiłek macierzyński za okres od dnia porodu.**

ZASIŁEK WYCHOWAWCZY komu przysługuje?

Zasiłek wychowawczy to potoczna nazwa dodatku przyznawanego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Przysługuje on matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu lub opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko przebywa pod jego faktyczną opieką.

Jednakże o przedmiotowy zasiłek mogą ubiegać się wyłącznie rodziny otrzymujące zasiłek rodzinny, czyli takie, w których dochód w przeliczeniu na osobę nie przekracza 674 złotych lub – jeżeli dziecko jest niepełnosprawne – 764 złotych.

Reasumując zasiłek wychowawczy przysługuje osobie sprawującej opiekę nad dzieckiem przebywającym na urlopie wychowawczym i pobierającej zasiłek rodzinny. Wszystkie te warunki muszą być spełnione jednocześnie.

Zasiłek wychowawczy dostaniesz, gdy masz prawo do urlopu wychowawczego oraz przed przejściem na niego przez co najmniej 6 miesięcy pozostawałeś w stosunku pracy (a więc byłeś zatrudniony w ramach umowy o pracę).

ZASIŁEK WYCHOWAWCZY jak go uzyskać?

Zasiłek wypłacany jest przez ośrodek pomocy społecznej albo właściwy urząd gminy lub miasta. Pieniądze są przekazywane na wskazane we wniosku konto razem z zasiłkiem rodzinnym. Zatem aby uzyskać zasiłek wychowawczy należy wypełnić druk SR-1 (tj. wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego) i złożyć go w ośrodku pomocy społecznej czy w urzędzie gminy lub miasta, w zależności od miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o wyżej wskazany zasiłek.

ZASIŁEK WYCHOWAWCZY w jakiej wysokości jest wypłacany?

Zasiłek wychowawczy wynosi 400 złotych niezależnie od ilości posiadanych dzieci. Pieniądze otrzymuje ten z rodziców, który przebywa na urlopie wychowawczym. W przypadku gdy z urlopu wychowawczego korzystają w tym samym czasie obydwój rodzice, tylko jeden z nich będzie otrzymywał zasiłek wychowawczy.

ZASIŁEK WYCHOWAWCZY za jaki okres jest wypłacany?

Zasiłek wychowawczy wypłacany jest co miesiąc. Pieniądze otrzymujemy wraz z zasiłkiem rodzinnym. To, jak długo zasiłek wychowawczy będzie wypłacany, zależy od liczby posiadanych dzieci i ich szczególnych potrzeb.

Zasiłek będzie wypłacany przez:

- 24 miesiące – jeżeli masz pod opieką jedno dziecko;
- 36 miesięcy – gdy opiekujesz się bliźniętami lub wieloraczkami (urodzonymi podczas jednego porodu);
- 72 miesiące – jeżeli dziecko ma orzeczenie o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Należy pamiętać, że do każdego wniosku należy dołączyć:

- zaświadczenie lub oświadczenie o udzieleniu urlopu wychowawczego oraz o okresie, na jaki został on udzielony
- zaświadczenie lub oświadczenie o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego
- zaświadczenie lub oświadczenie potwierdzające zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych: kopię imiennego raportu miesięcznego osoby ubezpieczonej, która potwierdza odprowadzanie składek na ubezpieczenie społeczne miesiąc poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o dodatek